

Cyngor Bwrdeistref Sirol
MERTHYR TUDFUL
MERTHYR TYDFIL
County Borough Council

Adroddiad Perfformio Blynyddol 2016/17

DWEUD EICH DWEUD

Mae'r ddogfen hon yn adroddiad perfformiad cryno ar feysydd blaenoriaeth yn y Cynllun Corfforaethol yn ystod y flwyddyn ariannol 2016/17.

Rydym yn croesawu eich sylwadau ar yr adroddiad hwn a gwaith yr Awdurdod Lleol. I gael rhagor o wybodaeth am sut i gymryd rhan yn y gweithgareddau ymgynghori ac ymgysylltu, gan gynnwys sut y gallwch gymryd rhan mewn awgrymu meysydd blaenoriaeth yn y dyfodol, cysylltwch â ni.

Cyfeiriad

Perfformiad Corfforaethol
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful
Y Ganolfan Ddinesig
Stryd y Castell
Merthyr Tudful
CF47 8AN

Ffôn

01685 72 5000

E-bost

consultation@merthyr.gov.uk

Cysylltu â Ni.....	3
Tabl Cynnwys	4
Cyflwyniad	1
Gwybodaeth Ariannol.....	2
Buddsoddi ym Mlaenoriaethau Pobl	3
Trosolwg o Berfformiad.....	4
Cynllun Corfforaethol	5
Codi Safonau	7
Mae Blaenoriaeth 1: CODI SAFONAU CYRHAEDDIAD.....	8
Gwella Lles	9
Maes Blaenoriaeth 2: HYRWYDDO ANNIBYNIAETH.....	10
Maes Blaenoriaeth 3: DIWALLU ANGHENION PLANT SY’N AGORED I NIWED.....	11
Maes Blaenoriaeth 4: FFYRDD O FYW EGNÏOL	12
Twf Economaidd	13
Maes Blaenoriaeth 5: DATBLYGIAD ECONOMAIDD.....	14
Maes Blaenoriaeth 6: CYFLOGADWYEDD	15
Datblygu Amgylchedd Cynaliadwy.....	16
Maes Blaenoriaeth 7: AMGYLCHEDD CYNALIADWY	17
Rheoleiddio Allanol.....	18
Allwedd Perfformiad.....	19

Adroddiad Gwella Blynyddol

Mae ein Hadroddiad Perfformiad Blynyddol yn ddogfen statudol rydym yn ei chyhoeddi i gyfleu ein hunan-werthusiad cyflawni yn erbyn y meysydd blaenoriaeth. Bwriad y ddogfen hon yw cynnig asesiad cyffredinol o berfformiad y cyngor yn ystod y flwyddyn.

Mae'r adroddiad wedi'i rannu yn yr adrannau canlynol:

- [Cynllun Corfforaethol](#)
- [Rheoleiddio Allanol](#)
- ~~Dangosyddion Strategol Cenedlaethol~~¹

Caiff y gwerthusiadau cryno eu hategu gan dystiolaeth ychwanegol a gwybodaeth y gellir ei chanfod yn y papurau cefndir cysylltiedig (atodiadau) sydd ar gael i'w [lawrlwytho](#).

Cynllun Corfforaethol

- Mae'r Cynllun Corfforaethol yn nodi'r prif flaenoriaethau ar gyfer y cyngor rhwng 2013 a 2017. Mae hyn yn golygu bod gan ein cynghorwyr gyfres glir o flaenoriaethau i'w harwain wrth wneud penderfyniadau ac mae gan y cyngor gynllun i ddeall a yw'n llwyddo dros bedair blynedd.

Rheoleiddio Allanol

- Mae ein gwaith yn cael ei graffu gan reoleiddwyr allanol i sicrhau ein bod yn defnyddio arian cyhoeddus yn effeithiol i sicrhau buddion i'n cymunedau. Dyma grynodedb o adroddiadau archwilio diweddaraf a gyhoeddwyd.

¹ Mae casgliad data Dangosydd Strategol Cenedlaethol wedi dod i ben. Mae hyn yn dilyn penderfyniad gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol i ddiddymu Gorchymyn Llywodraeth Leol (Dangosyddion Perfformiad) (Cymru) 2012. Bydd Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru yn parhau i gasglu data gan awdurdodau lleol yn wirfoddol, wedi'u cydlynu gan Uned Data Cymru a'u cyhoeddi ar [FyNghyngorLeol](#).

Cyllideb Refeniw

Mae'r cyngor yn pennu cyllideb refeniw bob blwyddyn. Mae'r gyllideb refeniw hon yn cynnwys costau gwasanaethau y mae'r Cyngor yn eu darparu, a thelir amdani gan ddefnyddwyr gwasanaeth, Grantiau Llywodraeth Cymru, trethdalwyr a thalwyr ardrethi busnes. Cyllideb refeniw'r Cyngor yn 2016/17 oedd £114.245 miliwn.

Yn 2010/11, er mwyn bodloni'r setliadau cyllideb a ragwelwyd fel rhan o doriadau gwariant Llywodraeth y DU i fynd i'r afael â'r ddyled genedlaethol, dechreuwyd ar y broses o nodi lle y gallem wneud arbedion ariannol.

Cynllun Ariannol Tymor Canolig

Cafodd y Cynllun Ariannol Tymor Canolig ei adolygu yn 2016/17 i ystyried gostyngiadau i'r arian a gafwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r cyngor yn gosod ei Gynllun Ariannol Tymor Canolig i gyflawni'r arbedion a sefydlwyd yn y Setliad.

Cafodd yr alldro ariannol dros dro ar gyfer 2016/17 ei adrodd i'r Cabinet ym mis Gorffennaf 2017. Gellir darllen yr adroddiad a gyhoeddwyd drwy ddilyn y linc [Adroddiad Cabinet](#).

Tabl 1 yr alldro refeniw dros dro ar gyfer 2016/17 fesul prif faes gwasanaeth

Alldro Refeniw	£ '000
Dysgu	£ 43,015
Gwasanaethau Cymdeithasol	£ 28,174
Adfywio Cymunedol	£ 3,529
Gwasanaethau Cymdogaeth	£ 10,172
Ymddiriedolaeth Hamdden	£ 2,434
<i>Pob Gwasanaeth Cyngor arall</i>	<i>£ 26,921</i>
Cyfanswm	£ 114,245

Ym mis Mehefin 2013, cytunodd y Cyngor ar ei Gynllun Corfforaethol ar gyfer 2013 i 2017. Mae'r Cynllun Corfforaethol yn nodi blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor a bob blwyddyn mae'r Cyngor yn cyhoeddi diweddariad blynyddol, sef y Ddogfen Cyflawni Blynyddol.

Gan edrych yn ôl, rydym yn adolygu'r Ddogfen Cyflawni Blynyddol ac yn crynhoi pa mor llwyddiannus fu'r Cyngor yn cyflawni ei flaenoriaethau corfforaethol. Yr adroddiad hwn fydd ein Hadroddiad Perfformio Blynyddol olaf ar gyfer Cynllun Corfforaethol 2013 i 2017. Gan edrych ymlaen, rydym wedi pennu ein huchelgeisiau at y dyfodol ar gyfer lles yn ein Datganiad Lles 2017 i 2022.

Codi Safonau

Dros gyfnod y Cynllun Corfforaethol, rydym wedi gwneud gwelliannau sylweddol yng nghyrhaeddiad addysgol disgyblion, gyda gwelliannau nodedig yn y dangosydd cenedlaethol allweddol (trothwy lefel 2 gan gynnwys Saesneg neu Gymraeg a Mathemateg). Cafodd hyn gymorth drwy ein dull i feithrin gallu mewn ysgolion a galluogi ysgolion i gymryd cyfrifoldeb, ac mae atebolrwydd dros ysgogi gwelliannau yn yr ysgol wedi bod yn llwyddiannus wrth godi safonau.

Gwella Lles

Dros gyfnod y Cynllun Corfforaethol, mae cyfraddau plant sy'n derbyn gwasanaethau cymdeithasol gan yr Awdurdod Lleol wedi lleihau'n raddol ym Merthyr Tudful. Mae hyn yn amlwg iawn gyda gwelliannau i blant sydd yng ngofal yr Awdurdod Lleol. Fodd bynnag, rydym wedi gweld gostyngiad graddol yn nifer yr ymweliadau i ganolfannau chwaraeon a hamdden, sydd bellach yn llai na chyfartaledd Cymru.

Twf Economaidd

Roedd gwelliant cadarnhaol yn parhau o fewn demograffeg busnes Merthyr Tudful, gyda nifer uchel o fusnesau yn cychwyn gan sicrhau bod enillion net i nifer y busnesau yn fwy na'r flwyddyn flaenorol gan arwain at gynnydd mewn mentrau gweithredol. Fodd bynnag, mae nifer o ddangosyddion economaidd allweddol yn parhau i fod yn ystyfnig yn is na chyfartaledd Cymru.

Datblygu Amgylchedd Cynaliadwy

Roedd rheoli gwastraff yn her sylweddol i'r Awdurdod Lleol. Rydym yn anfon gormod o wastraff i safleoedd tirlenwi a ddim yn ailddefnyddio, ailgylchu na chompostio digon o'r gwastraff a gynhyrchir. Fodd bynnag, dros gyfnod y Cynllun Corfforaethol, gwnaethom leihau faint o wastraff a anfonir i safleoedd tirlenwi i lai na 5 y cant. Rydym yn eithriadol o falch o'r cynnydd a wnaed gan ein preswylwyr yn ailgylchu eu gwastraff, sydd wedi cyflawni'r cyfraddau ailgylchu uchaf erioed.

Gareth Chapman
Prif Weithredwr

Ein Gweledigaeth Gyffredin

Er mwyn cryfhau safle Merthyr Tudful fel y ganolfan ranbarthol ar gyfer Blaenau'r Cymoedd, a lle i fod yn falch ohono, lle mae:

- Pobl yn dysgu a datblygu sgiliau i gyflawni eu huchelgeisiau
- Pobl yn byw, gweithio ac â bywyd diogel, iach a chyflawn
- Pobl yn ymweld, mwynhau a dychwelyd

Diffinio Llwyddiant ar gyfer 2017

Nododd y Prif Weithredwr ei ddyheadau personol ar gyfer 2017, sef i'r Awdurdod Lleol fod yn un sydd orau am berfformio, sy'n gynaliadwy ac ag enw da ar gyfer sicrhau gwelliannau. I weld a ydym yn Gyngor sy'n perfformio'n dda, byddwn yn gwerthuso gwelliannau a wnaed yn ein blaenoriaethau ac yn canfod a ydym yn yr hanner uchaf o ran canlyniadau perfformiad allweddol ledled Cymru.

Ein Blaenoriaethau

Mae'r crynodeb ar gyfer cyflawni'r meysydd blaenoriaeth yn y Cynllun Corfforaethol yn ystod 2016/17 i'w gweld yn nhabl 2, ac yn cynnwys dyfarniadau cyfanredol gan ddefnyddio'r data a gyhoeddwyd ac ein hunanwerthusiad o'r prosiectau a wnaed.

Tabl 2 y meysydd blaenoriaeth a nodwyd ar gyfer Merthyr Tudful

Dyfarniad

CODI SAFONAU

- [Maes Blaenoriaeth 1 – Codi Safonau Cyrhaeddiad](#)

Digonol

GWELLA LLES

- [Maes Blaenoriaeth 2 – Hyrwyddo Annibyniaeth](#)
- [Maes Blaenoriaeth 3 – Diwallu Anghenion Plant sy'n Agored i Niwed](#)
- [Maes Blaenoriaeth 4 – Ffyrdd o Fyw Egnïol](#)

Digonol

Digonol

Digonol

TWF ECONOMAIDD

- [Maes Blaenoriaeth 5 – Datblygu Economaidd](#)
- [Maes Blaenoriaeth 6 – Cyflogadwyedd](#)

Digonol

Digonol

DATBLYGU AMGYLCHEDD CYNALIADWY

- [Maes Blaenoriaeth 7 – Amgylchedd Cynaliadwy](#)

Da

Hunan-Werthusiad: Crynodeb Cyffredinol

Mae'r safle cyffredinol ar gyfer cyflawni'r meysydd blaenoriaeth yn y Cynllun Corfforaethol yn **DDIGONOL**, lle roedd cryfderau yn gwrthbwysu meysydd ar gyfer gwella. O'r saith maes blaenoriaeth, dyfarnwyd chwech yn ddigonol ac un yn dda.

Negeseuon Allweddol

- Mae dull yr Awdurdod Lleol i feithrin gallu mewn ysgolion yn profi'n llwyddiannus o ran codi safonau. Mae safonau ym mhob cyfnod allweddol wedi gwella'n gyson dros bedair blynedd, ond mae rhai canlyniadau yng nghyfnod allweddol 4 yn parhau i fod yn isel o gymharu â ledled Cymru ([MAES BLAENORIAETH 1](#)).
- Roedd newidiadau sylweddol i'n data a system gwybodaeth gwasanaethau cymdeithasol o weithredu System Gwybodaeth Gofal Cymunedol Cymru cenedlaethol (WCCIS). Aeth y system WCCIS yn weithredol ym mis Mehefin. Daeth gwelliannau i'r broses rhyddhau o'r ysbyty yn weithredol ar un safle ysbyty ym mis Ebrill 2017 a'r ail safle ysbyty ym mis Mai 2017, sydd wedi gwella mynediad i becynnau gofal y tu allan i oriau ac ar y penwythnos; mynediad i staff nyrsio ardal arbenigol; a mynediad i asesiad a chymorth meddyginiaeth arbenigol ([MAES BLAENORIAETH 2](#)).
- Mae cyfraddau plant sy'n derbyn gwasanaethau cymdeithasol o'r Awdurdod Lleol wedi lleihau'n raddol ym Merthyr Tudful. Mae hyn yn arbennig o amlwg gyda gwelliannau i blant sydd yng ngofal yr Awdurdod Lleol. Fodd bynnag, mae'r cyfraddau yn parhau i fod yn uchel o gymharu â ledled Cymru ([MAES BLAENORIAETH 3](#)).
- Cafodd Cynllun Merthyr Tudful Actif ganlyniadau cymysg o ran llwyddiant. Mae rhaglenni fel M Girls wedi bod yn llwyddiannus iawn, gan weld datblygu sesiynau yn y gymuned a'r ysgol i helpu i bontio menywod ifanc i gyfleoedd ymarfer corff cymunedol prif ffrwd. Fodd bynnag, mae Ymddiriedolaeth Hamdden Merthyr Tudful wedi gweld dirywiad graddol yn nifer yr ymweliadau â chanolfannau chwaraeon a hamdden, sydd bellach yn is na chyfartaledd Cymru ([MAES BLAENORIAETH 4](#)).
- Roedd gwelliant cadarnhaol yn parhau o fewn demograffeg busnes Merthyr Tudful, gyda nifer uchel o fusnesau yn cychwyn gan sicrhau bod enillion net i nifer y busnesau yn fwy na'r flwyddyn flaenorol gan arwain at gynnydd mewn mentrau gweithredol. Fodd bynnag, mae nifer o ddangosyddion economaidd allweddol yn parhau i fod yn ystyfnig yn is na chyfartaledd Cymru ([MAES BLAENORIAETH 5](#)).
- Mae'r data poblogaeth yn dangos yn glir ddiffyg yn lefelau cymwysterau ôl-addysg Merthyr Tudful. Mae effaith uniongyrchol y gall yr Awdurdod Lleol ei chael yn gyfyngedig oherwydd nifer o bobl dan sylw, ond mae'r Awdurdod Lleol yn darparu nifer o brosiectau allweddol a ariennir gan Ewrop er mwyn cael camau mwy uniongyrchol. Mae'r prosiectau hyn yn gweld canlyniadau cadarnhaol gyda phob prosiect Ewropeaidd yn weithredol ac yn ymgysylltu â mwy o bobl na'r disgwyl. Dylai'r

prosiectau hyn helpu'r rhai sydd bellaf o'r farchnad lafur i ddysgu sgiliau newydd a goresgyn rhai o'r rhwystrau maent yn eu hwynebu ([MAES BLAENORIAETH 6](#)).

- Rydym yn parhau i wella'r cyfraddau ailgylchu, gyda nifer bach iawn o wastraff yn cael ei anfon i safleoedd tirlenwi. Rydym wedi cryfhau ein hymateb i dipio anghyfreithlon ac wedi gwella effeithiolrwydd a pha mor gyflym rydym yn ymateb i achosion a adroddir. Fodd bynnag, mae glanweithdra ein strydoedd ym Merthyr Tudful yn parhau i fod yn faes ffocws ([MAES BLAENORIAETH 7](#)).

Prif Swyddog: Dysgu

Aelod Arweiniol

Ffocws Strategol

Dorothy Haines

Y Cyngorydd Harvey Jones

Codi Safonau

Cefndir

Mae amcanion gwella'r Awdurdod Lleol ar gyfer 2013 i 2017 yn cynnwys maes blaenoriaeth Codi Safonau Cyrhaeddiad. Mae'r maes blaenoriaeth hwn yn ceisio blaenoriaethu ymdrechion o fewn ystod eang o weithgareddau i gael ffocws strategol ar gyrhaeddiad.

Mae'r ffocws ar safonau ar gyrhaeddir ac a gyflawnwyd gan ddysgwyr. Mae'r blynyddoedd cynnar yn hollbwysig i botensial plentyn ar gyfer dysgu a'u cyfleoedd bywyd yn y dyfodol. Rydym am i bob plentyn fod â'r sgiliau sydd eu hangen arnynt i gyrraedd eu potensial academaidd, a chyfrannu fel dinasyddion cyfrifol i'w datblygiad eu hunain a'r gymuned ehangach.

Mewn ysgolion, ein blaenoriaethau yw gwella ansawdd addysgu ac arweinyddiaeth, ysgogi gwelliant mewn safonau llythrennedd a rhifedd, a lleihau effaith amddifadedd economaidd gymdeithasol ar gyrhaeddiad addysgol.

Canlyniad: Bydd plant a phobl ifanc ym Merthyr Tudful yn cyrraedd eu potensial academaidd, ac â'r sgiliau angenrheidiol i gyfrannu fel dinasyddion cyfrifol i'w datblygiad eu hunain a'r gymuned ehangach

Mae ein gwerthusiad yn dweud bod y canlyniad hwn yn :

DIGONOL

Ym Merthyr Tudful (Awst 2016), y dyfarniad blynyddol ar gyfer canlyniadau yw digonol. Er bod safonau ym mhob cyfnod allweddol wedi gwella'n gyson dros bedair blynedd, mae rhai canlyniadau yng nghyfnod allweddol 4 yn parhau i fod yn isel (y trothwy Lefel 2 yn gynwysedig² yw 53.9 y cant o gymharu â chyfartaledd Cymru o 60.3 y cant a'r safle yw 19.).

Yn ogystal, mae gwerth ychwanegol³ o gyfnod allweddol 2 i gyfnod allweddol 4 yn dda yn gyffredinol ond ddim yn dda yn gyson ar draws bob ysgol. Nid yw'r dyfarniad ar gyfer canlyniadau yn gyffredinol yn well na digonol gan fod cyfraddau presenoldeb yn parhau yn rhy isel.

Tabl 3

[Allwedd Perfformiad](#)

Dangosyddion addysg	
% o ddisgyblion sy'n cyflawni'r lefel ddisgwyliedig yn y Cyfnod Sylfaen	88.1
% o ddisgyblion sy'n cyflawni Dangosydd Pwnc Craidd yng Nghyfnod Allweddol 2	90.2
% o bresenoldeb disgyblion (sesiynau hanner diwrnod) mewn ysgolion cynradd	94.2
% o ddisgyblion sy'n gadael addysg orfodol heb gymhwyster cymeradwy	0.17
% o ddisgyblion sy'n cyflawni trothwy L2 (Saesneg/Cymraeg a Mathemateg)	53.9
% o ddisgyblion cinio am ddim sy'n cyflawni trothwy L2 (Saes/Cym a Maths)	41.2
% o ddisgyblion sy'n cyflawni trothwy L2 yn cynnwys rhai galwedigaethol	84.5
Sgôr pwyntiau wedi'u capio ar gyfartaledd	346
% o bresenoldeb disgyblion (sesiynau hanner diwrnod) mewn ysgolion uwchradd	93.4

Tabl 4

[Allwedd Gweithgaredd](#)

Gweithgaredd gwella	
Strategaeth Sgiliau Sylfaenol	Gwyrdd
Strategaeth Cynhwysiant Lefel 2	Gwyrdd
Gwella canlyniadau i ddisgyblion sy'n gweithio ar y lefel disgwyliedig +1	Gwyrdd

² Cyfateb i 5 TGAU A*- C gan gynnwys Saesneg/Cymraeg a mathemateg.

³ Gwerth ychwanegol yw mesur y cynnydd a wnaed gan ddisgyblion rhwng cyfnodau gwahanol addysg.

Prif Swyddog: Gwasanaethau Cymdeithasol

Aelod Arweiniol

Ffocws Strategol

Lisa Curtis-Jones

Y Cyngorydd Linda Matthews

Gwella Lles

Cefndir

Mae amcanion gwella'r Awdurdod Lleol ar gyfer 2013 i 2017 yn cynnwys y meysydd blaenoriaeth:

- Hyrwyddo Annibyniaeth
- Diwallu Anghenion Plant sy'n Agored i Niwed
- Ffyrdd o Fyw Iach

Mae'r meysydd blaenoriaeth hyn yn ceisio blaenoriaethu ymdrech o fewn ystod eang o weithgareddau i gael ffocws strategol ar alluogi gwasanaethau, ymyrraeth gynnar, atal, a gwasanaethau byrdymor, sy'n osgoi ac atal canlyniadau iechyd gwael o un genhedlaeth i'r nesaf. Mae hyn yn cynnwys cymryd rhan mewn ymarfer corff a phontio'r bwlch cydraddoldeb i gynnwys cyfleoedd i bobl anabl, menywod a merched.

Rydym wedi bod yn gweithio gyda theuluoedd sydd mewn mwyaf o angen i nodi datrysiadau adeiladol i'r problemau maent yn wynebu, fel gall yr uned deulu gyfan fwynhau bywydau cadarnhaol ac ystyrlon a dod yn wydn ac annibynnol.

Canlyniad: Bydd pobl ym Merthyr Tudful yn gallu byw bywydau annibynnol a chyflawn

Mae ein gwerthusiad yn dweud bod y canlyniad hwn yn :

DIGONOL

Ym Merthyr Tudful (Mawrth 2017), y dyfarniad blynyddol ar gyfer canlyniadau oedd digonol. Roedd newidiadau sylweddol i'n data a system gwybodaeth gwasanaethau cymdeithasol gyda gweithredu System Gwybodaeth Gofal Cymunedol Cymru cenedlaethol (WCCIS). Roedd y newidiadau hyn yn golygu bod y rhan fwyaf o ddata yn newydd, gyda pheth data ddim ar gael neu ddim ond ar gael am gyfran o'r flwyddyn.

Yn sgil gweithredu gwasanaethau Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth fel rhan o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 diweddarwyd cyfeirlyfr DEWIS a diweddarwyd gwefan y Cyngor i adlewyrchu'r gofynion newydd.

Daeth gwelliannau i'r broses rhyddhau o'r ysbyty yn weithredol ar un safle ysbyty ym mis Ebrill 2017 a'r ail safle ysbyty ym mis Mai 2017, sydd wedi gwella mynediad i becynnau gofal y tu allan i oriau ac ar y penwythnos; mynediad i staff nyrsio ardal arbenigol; a mynediad i asesiad a chymorth meddyginiaeth arbenigol.

Tabl 5

[Allwedd Perfformiad](#)

Dangosyddion poblogaeth	
% o boblogaeth oedolion (18 oed a hŷn) a all fyw'n annibynnol	-
% o boblogaeth oedolion (18 oed a hŷn) na allant fyw'n annibynnol	-
Cyfradd oedi trosglwyddo gofal am resymau gofal cymdeithasol	1.48⁴
Oed cyfartalog oedolion sy'n mynd i gartrefi gofal preswyl (blynyddoedd)	82.7⁵
% o oedolion a gafodd y wybodaeth neu gyngor cywir pan oedd angen	82.7⁵
% o oedolion a gafodd gymorth IAA ac nad ydynt wedi cysylltu â'r gwasanaeth eto	62.4⁴

Tabl 6

[Allwedd Gweithgaredd](#)

Gweithgaredd gwella	
Adolygu cynnydd yn erbyn gweithredu Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014	Da
Ail-dendro Gwasanaeth Cymorth Taliadau Uniongyrchol	Da
Gwella'r Broses Rhyddhau o'r Ysbyty	Da

⁴ Data o fis Ebrill 2016 i fis Medi 2016

⁵ Data o fis Ebrill 2016 i fis Rhagfyr 2016

Canlyniad: Plant sy’n agored i niwed ym Merthyr Tudful yn byw bywydau iach, diogel a chyflawn

Mae ein gwerthusiad yn dweud bod y canlyniad hwn yn:

Ym Merthyr Tudful (Mawrth 2017), roedd y dyfarniad blynyddol ar gyfer canlyniadau yn ddigonol. Mae’r data diweddaraf yn dangos bod cyfraddau plant sy’n derbyn gwasanaethau cymdeithasol o’r Awdurdod Lleol wedi lleihau’n raddol ym Merthyr Tudful. Mae hyn yn amlwg iawn gyda gwelliannau i blant sydd yng ngofal yr Awdurdod Lleol. Fodd bynnag, nid yw’r dyfarniad ar gyfer canlyniadau cyffredinol yn well na digonol gan fod cyfraddau plant sy’n derbyn gwasanaethau cymdeithasol yn parhau i fod yn uchel o gymharu â ledled Cymru. Bydd yr Awdurdod Lleol yn parhau i ganolbwyntio ei ymdrechion ar ddatrys y materion sylfaenol sy’n creu’r angen i blant fod angen gofal a chymorth.

Tabl 7

[Allwedd Perfformiad](#)

Dangosyddion poblogaeth	
Cyfradd y Plant mewn Angen	410
Cyfradd y plant ar y Gofrestr Amddiffyn Plant	82
Cyfradd y plant sy’n derbyn gofal gan yr awdurdod lleol	113
% o blant sy’n derbyn gofal â thri neu fwy o leoliadau yn ystod y flwyddyn	13.4 ⁶
% o ailgofrestru plant ar Gofrestrau Amddiffyn Plant yr awdurdod lleol	0.00 ⁶
% o blant sy’n adrodd eu bod wedi cael y wybodaeth neu gyngor cywir pan oedd ei angen	84.1 ⁷
% o rieni a ddywedodd eu bod yn teimlo’n rhan o’r penderfyniadau ynghylch gofal eu plant	69.4 ⁷

Tabl 8

[Allwedd Gweithgaredd](#)

Gweithgaredd gwella	
Gwella offer ymarferwyr i’w defnyddio pan fydd plant mewn perygl o gam-drin neu esgeulustod	Gwyrdd
Gwasanaeth Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth i blant a’u teuluoedd	Gwyrdd
Datblygu ymhellach ac ymestyn y Gwasanaeth Plant mewn Angen Uwch (ECIN)	Gwyrdd
Strategaeth Atal Plant sy’n Derbyn Gofal	Oren

⁶ Mae’r wybodaeth ddiweddaraf ar gyfer y dangosyddion hyn ond yn lleol ac ar gael hyd at fis Rhagfyr 2016.

⁷ Cynhaliwyd yr arolwg rhwng mis Medi 2016 a mis Tachwedd 2016.

Canlyniad: Pobl ym Merthyr Tudful i fod yn weithgar yn gorfforol ac o ganlyniad gwella eu hiechyd

Mae ein gwerthusiad yn dweud bod y canlyniad hwn yn :

DIGONOL

Ym Merthyr Tudful (Mawrth 2017), y dyfarniad blynyddol ar gyfer canlyniadau yw digonol. Er bod Cynllun Merthyr Tudful Actif wedi'i gwblhau ac wedi cyflawni'r hyn yr oedd yn bwriadu ei wneud yn y ddogfen, yn ystod y flwyddyn cafwyd canlyniadau cymysg o ran llwyddiant.

Mae rhaglenni fel M Girls wedi bod yn llwyddiannus iawn eleni, gan weld datblygu sesiynau yn y gymuned yn ogystal â sesiynau yn yr ysgol i helpu i bontio menywod ifanc i gyfleoedd ymarfer corff cymunedol prif ffrwd.

Fodd bynnag, mae Ymddiriedolaeth Hamdden Merthyr Tudful wedi gweld dirywiad graddol yn nifer yr ymweliadau â chanolfannau chwaraeon a hamdden, sydd bellach yn is na chyfartaledd Cymru. Yn ogystal, er ei bod yn cymharu'n ffafriol, mae Ymddiriedolaeth Hamdden Merthyr Tudful wedi methu â chyflawni'r rhan fwyaf o'i thargedau a bennwyd yn erbyn Rhaglen Nofio Am Ddim Llywodraeth Cymru.

Tabl 9

[Allwedd Perfformiad](#)

Dangosyddion poblogaeth

% o blant (bechgyn a merched) sy'n rhan o "Hooked on Sport"	Arolwg nesaf 2019
% o oedolion (dynion a menywod) sy'n rhan o "Hooked on Sport"	Arolwg nesaf 2018
% o blant (blwyddyn 11) sy'n gallu nofio (Pasio Prawf Nofio y Cwricwlwm Cenedlaethol)	-
% o oedolion sydd dros eu pwysau neu'n ordew	58.5
Nifer yr ymweliadau â chanolfannau chwaraeon a hamdden awdurdodau lleol fesul 1000 poblogaeth	8,137
Cyfradd sy'n cymryd rhan mewn nofio cyhoeddus am ddim 60 oed a hŷn	1,056
Cyfradd sy'n cymryd rhan mewn nofio cyhoeddus am ddim 16 oed ac iau	375

Tabl 10

[Allwedd Gweithgaredd](#)

Gweithgaredd gwella

Cynllun Merthyr Tudful Actif	Melyn
Cyflawni Safon Arian Chwaraeon Anabledd Cymru	Gwyrdd

Prif Swyddog: Adfywio Cymunedol

Aelod Arweiniol

Ffocws Strategol

Alyn Owen

Y Cyngorydd Chris Barry

Twf Economaidd

Cefndir

Mae'r amcanion gwella awdurdod lleol ar gyfer 2013 i 2017 yn cynnwys y meysydd blaenoriaeth:

- Datblygu Economaidd
- Cyflogadwyedd

Mae'r meysydd blaenoriaeth hyn yn ceisio blaenoriaethu ymdrech o fewn ystod eang o weithgareddau i gael ffocws strategol ar yr economi a seilwaith, gwella'r safle economaidd ym Merthyr Tudful drwy gefnogi datblygiad busnes, yn benodol datblygu twristiaeth ac economi manwerthu wedi'i dargedu. Ar y farchnad lafur a sgiliau, cynnwys diwylliant o gydweithio i fynd i'r afael â diweithdra, lle mae rhaglenni ac ymyriadau wedi'u cydlynu ac yn canolbwyntio ar ystod o sefydliadau i gefnogi oedolion a phobl ifanc (16 oed a throsodd) i ddatblygu eu sgiliau ar gyfer gwaith a'u helpu i gael a chadw cyflogaeth.

Canlyniad: Economi cynaliadwy sy'n tyfu i Ferthyr Tudful, gan gynnig ystod eang o gyfleoedd swyddi o safon

Mae ein gwerthusiad yn dweud bod y canlyniad hwn yn :

DIGONOL

Ym Merthyr Tudful (Mawrth 2017), roedd y dyfarniad blynyddol ar gyfer canlyniadau yn ddigonol. Mae gwelliant cadarnhaol yn parhau o fewn demograffeg busnes Merthyr Tudful, gyda chynnydd mewn mentrau gweithredol o 306 (2012) i 354 (2015). Mae Merthyr Tudful yn parhau i fod â chyfradd uchel o fusnesau yn cychwyn a gorffen, ac mae enillion net nifer y busnesau yn fwy na'r flwyddyn flaenorol. Fodd bynnag, mae nifer o ddangosyddion economaidd allweddol yn parhau i fod yn ystyfnig yn is na chyfartaledd Cymru.

Mae enillion wythnosol canolrif yn dangos cynnydd ym Merthyr Tudful ac mae canran y boblogaeth o oed gweithio sy'n hawlio lwfans ceisio gwaith ym Merthyr Tudful wedi parhau'n gyson rhwng 2.6 y cant a 3.0 y cant, ond y neges allweddol yw, o fis Mawrth 2012 i fis Mawrth 2017 mae perfformiad wedi gwella.

Tabl 11

[Allwedd Perfformiad](#)

Dangosyddion poblogaeth	
% o'r boblogaeth oed gweithio sy'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith	3.00
Cyflog blynyddol canolrif (gros) ar gyfer gweithwyr llawn amser (£)	454
% cyfradd goroesi (3 blynedd) mentrau newydd	57.7
Cyflenwad eleni o dir tai (Astudiaeth Argaeledd Tir Tai ar y Cyd)	1.60
Nifer y busnesau newydd sy'n cychwyn/gorffen yn yr ardal	230 / 150
Cyfradd busnes weithredol fesul 10,000 poblogaeth oed sy'n gweithio	354

Tabl 12

[Allwedd Gweithgaredd](#)

Gweithgaredd gwella	
Rhaglen Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid	Da
Strategaeth Menter Gymdeithasol a Rhaglen Datblygu	Digonol
Cynllun Rheoli Lleoliad	Digonol

Canlyniad: Rydym am helpu oedolion a phobl ifanc (16 oed a throsodd) i ddatblygu eu sgiliau gwaith a chael a chadw cyflogaeth

Mae ein gwerthusiad yn dweud bod y canlyniad hwn yn

DIGONOL

Ym Merthyr Tudful (Mawrth 2017), y dyfarniad blynyddol ar gyfer canlyniadau yw digonol. Mae'r data poblogaeth yn dangos yn glir ddiffyg yn lefelau cymwysterau ôl-addysg Merthyr Tudful. Mae effaith uniongyrchol y gall yr Awdurdod Lleol ei chael yn gyfyngedig oherwydd nifer o bobl dan sylw, ond mae'r Awdurdod Lleol yn darparu nifer o brosiectau allweddol a ariennir gan Ewrop er mwyn cael camau mwy uniongyrchol. Mae'r prosiectau hyn yn gweld canlyniadau cadarnhaol gyda phob prosiect Ewropeaidd yn weithredol ac yn ymgysylltu â mwy o bobl na'r disgwyl. Dylai'r prosiectau hyn helpu'r rhai sydd bellaf o'r farchnad lafur i ddysgu sgiliau newydd a goresgyn rhai o'r rhwystrau maent yn eu hwynebu.

Yn ogystal, rydym wedi gweld llwyddiant parhaol o ran lleihau'r gyfran o bobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant.

Tabl 13

[Allwedd Perfformiad](#)

Dangosyddion perfformiad	2016
% o'r boblogaeth oed gweithio mewn cyflogaeth	69.0
% o'r boblogaeth oed gweithio sy'n gymwys i NVQ lefel 2 ac uwch	68.2
% o'r boblogaeth oed gweithio heb unrhyw gymwysterau	15.5
% o rai 16-18 oed nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant	1.00
% o rai sydd wedi gadael gofal sydd mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant ar ôl 12 mis	37.5 ⁸
% o rai sydd wedi gadael gofal sydd mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant ar ôl 24 mis	60.0 ⁸

Tabl 14

[Allwedd Gweithgaredd](#)

Gweithgaredd gwella	Statws
Pontydd i Waith 2	Melyn
Sgiliau Gwaith i Oedolion 2	Melyn
Ysbrydoli i Gyflawni	Gwyrdd
Ysbrydoli i Weithio	Oren

⁸ Mae'r wybodaeth ddiweddaraf ar gyfer y dangosyddion hyn ond ar gael yn lleol ac ar gael hyd at fis Rhagfyr 2016.

Prif Swyddog: Gwasanaethau Cymdogaeth

Aelod Arweiniol

Ffocws Strategol

Cheryllee Evans

Y Cyngorydd David Jones

Datblygu Amgylchedd Cynaliadwy

Cefndir

Mae amcanion gwella yr awdurdod lleol ar gyfer 2013 i 2017 yn cynnwys y maes blaenoriaeth 'Amgylchedd Cynaliadwy'. Mae'r maes blaenoriaeth hwn yn ceisio blaenoriaethu ymdrech o fewn ystod eang o weithgareddau i gael ffocws strategol ar reoli gwastraff a gweithgareddau glanweithdra.

Bydd Maes Blaenoriaeth 7 yn canolbwyntio ar ein cyfraniad at y strategaeth gwastraff 'Tuag at Ddyfodol Diwsatraff', sy'n nodi sut yr ymdrinnir â gwastraff yng Nghymru er mwyn creu buddion nid yn unig i'r amgylchedd, ond hefyd i'n heconomi a'n lles cymdeithasol.

Canlyniad: Mae pobl ym Merthyr Tudful yn byw mewn cymunedau sy'n gynaliadwy, yn lân ac yn effeithlon o ran ynni

Mae ein gwerthusiad yn dweud mai'r canlyniad hwn yw

DA

Ym Merthyr Tudful (Mawrth 2017), y dyfarniad blynyddol ar gyfer canlyniadau yw da. Mae'r data ailgylchu dros dro yn dangos ein bod wedi parhau i gyflawni gwelliannau sylweddol i gyfraddau ailgylchu, gyda nifer fach iawn o wastraff yn cael eu hanfon i safleoedd tirlenwi.

Rydym wedi cryfhau ein hymateb i dipio anghyfreithlon ac wedi gwella effeithiolrwydd a pha mor gyflym rydym yn ymateb i achosion a adroddir. Fodd bynnag, mae'r Mynegai Glanweithdra yn dangos glanweithdra gwael ar ein strydoedd ym Merthyr Tudful. Mae hwn yn faes sydd angen ffocws parhaus.

Ar ôl cwblhau Prosiect Goleuadau Stryd, mae data y flwyddyn gyntaf lawn yn dangos 78 y cant o ostyngiad yn y defnydd o ynni o'r defnydd uchaf yn 2012/13. Mae'r gostyngiad mewn defnydd ynni yn cyd-berthyn yn uniongyrchol â gostyngiad mewn allyriadau carbon o oleuadau stryd.

Tabl 15

[Allwedd Perfformiad](#)

Dangosyddion poblogaeth

% o wastraff dinesig wedi aildddefnyddio, ailgylchu neu gompostio	65.1
% o wastraff dinesig a anfonwyd i safleoedd tirlenwi	3.66
Sgôr cyfartalog ar gyfer Mynegai Glanweithdra	66.5
% o achosion tipio anghyfreithlon a gliriwyd mewn 5 diwrnod gwaith	100
% o gartrefi gwag yn cael eu haildddefnyddio	6.86
% o briffyrdd a arolygwyd o safon glanweithdra uchel neu dderbyniol	97.0
Defnydd ynni blynyddol cyfartalog o Oleuadau Stryd (GWh)	0.83

Tabl 16

[Allwedd Gweithgaredd](#)

Gweithgaredd gwella

Tipio anghyfreithlon	Gwyrdd
Rheoli Gwastraff	Gwyrdd
Prosiect Glan-yr-afon	Melyn

Fel pob cyngor yng Nghymru, mae rheoleiddwyr allanol yn craffu ar ein gwaith i sicrhau ein bod yn defnyddio arian cyhoeddus yn effeithiol i gyflawni buddion i'n cymunedau. Mae gan Swyddfa Archwilio Cymru raglen archwilio ac asesu flynyddol y mae'n gwneud yn y cyngor, a chaiff casgliadau'r gwaith hwn eu dwyn ynghyd mewn Adroddiad Gwella Blynyddol. Mae rheoleiddwyr eraill yn gwneud gwaith sy'n ymwneud â meysydd gwasanaeth penodol. Y rheoleiddwyr sylfaenol eraill yw Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru (Estyn) ac Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC).

SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Bob blwyddyn, mae Swyddfa Archwilio Cymru yn adrodd ar pa mor dda mae pob cyngor yn cynllunio ar gyfer gwella a darparu eu gwasanaethau. Mae'r [Adroddiad Gwella Blynyddol](#) diweddaraf ar gyfer Merthyr Tudful yn cynnwys yr Asesiad Corfforaethol a chafodd ei gyhoeddi ym mis Gorffennaf 2017. Daeth yr adroddiad i'r casgliad, yn ystod 2016/17 **fod y Cyngor yn cyflawni ei ofynion statudol mewn cysylltiad â gwelliant parhaus.**

Yn ystod y flwyddyn, ni wnaeth yr Archwilydd Cyffredinol unrhyw argymhellion ffurfiol. Fodd bynnag, gwnaed nifer o gynigion ar gyfer gwella i helpu i gyfeirio'r Awdurdod Lleol i gryfhau ei drefniadau llywodraethu a threfniadau cynllunio ariannol.

- Cyhoeddi blaenraglen waith y Cabinet sy'n cynnwys manylion am gynigion i newid gwasanaethau sydd ar y gweill;
- Sicrhau bod pwyllgorau craffu yn cael cyfle i benderfynu a ydynt yn dymuno craffu ar newidiadau arfaethedig i wasanaethau, gan gynnwys caniatáu digon o amser yn y broses gwneud penderfyniadau i alluogi ystyriaeth ystyrion o'r cynigion; a
- Darparu rhagor o fanylion am gynigion arbedion a gynllunnir wrth bennu'r gyllideb flynyddol i wella tryloywder gwneud penderfyniadau.

AROLYGIAETH EI MAWRHYDI DROS ADDYSG A HYFFORDDIANT YNG NGHYMRU (ESTYN)

Caiff holl ddarparwyr addysg a hyfforddiant yng Nghymru eu harchwilio yn erbyn y Fframwaith Arolygu Cyffredin. Gellir gweld y dogfennau a gyhoeddwyd diwethaf gan Estyn ar yr Awdurdod Lleol a'i ysgolion ar [wefan](#) Estyn.

Mae Estyn wrthi'n adolygu'r fframwaith ar gyfer arolygu awdurdodau lleol y byddant yn eu treialu yn 2017/18 a'u gweithredu yn 2018/19.

AROLYGIAETH GOFAL A GWASANAETHAU CYMDEITHASOL CYMRU (AGGCC)

Bob blwyddyn, mae Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru yn adrodd ar feysydd cynnydd allweddol a meysydd ar gyfer gwella yng Ngwasanaethau Cymdeithasol yr awdurdod. Roedd yr arolwg cenedlaethol diweddaraf yn canolbwyntio ar ofal a chymorth i bobl ag anableddau dysgu, a oedd yn cynnwys Merthyr Tudful fel un o chwe awdurdod lleol a gafodd ymweliad gan AGGCC. Mae'r adroddiad ar gael yn www.cssiw.org.uk/?lang=cy.

Un argymhelliad allweddol oedd i ddatblygu gweledigaeth ffurfiol a strategaeth gyffredinol ar gyfer datblygu gwasanaeth, yn seiliedig ar ddadansoddiad o angen, a all ystyried gofynion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

Mae'r canlynol yn cynnwys gwybodaeth a fydd yn eich helpu i ddeall dadansoddiad ein cynnydd, yn benodol mewn cysylltiad â'n meysydd blaenoriaeth.

Mae gan bob maes blaenoriaeth ganlyniad cysylltiedig, sy'n disgrifio'r buddion rydym yn ceisio eu cyflawni i'n cymunedau. Nid yw canlyniad yn fesuradwy yn ei hun, felly, er mwyn bod yn atebol ac i asesu a ydym yn cyflawni'r buddion a ddymunir, rydym yn defnyddio dangosyddion a gweithgareddau gwella. Mae hyn yn galluogi'r cyngor i fesur cyflawniad a deall ei effaith ar ganlyniadau.

Gwerthusiad

Ffurfir ein gwerthusiad cyfanredol (dyfarniad) ar gyfer pob maes blaenoriaeth drwy ystyried:

- **safle presennol** y dangosyddion, a
- **chyfradd gwella** y dangosyddion, a
- **hyder cyflawni** ar gyfer prosiectau allweddol

Bydd y defnydd o'r elfennau hyn yn galluogi dyfarniad hysbys, a arweinir gan y diffiniadau canlynol:

- **Rhagorol**, nifer o gryfderau lle rydym yn uchel o gymharu ag eraill, gyda chyfraddau gwella cadarnhaol a/neu dystiolaeth o effaith gadarnhaol sylweddol ar newid i ganlyniadau
- **Da**, nifer o gryfderau lle mae ein safle cymharol uwchben canolrif Cymru, gyda chyfraddau gwella cadarnhaol a/neu dystiolaeth o effaith gadarnhaol ar newidiadau i ganlyniadau
- **Digonol**, rhai cryfderau lle mae ein safle cymharol yn is o ran canolrif, gyda rhai cyfraddau gwella a/neu dystiolaeth o effaith gadarnhaol ar newid i ganlyniadau
- **Anfoddhaol**, lle mae meysydd pwysig ar gyfer gwella lle rydym mewn safle cymharol isel, gydag ychydig o gyfraddau gwella neu gyfraddau negyddol a/neu dim effaith o newid i ganlyniadau

Safle Presennol

Caiff ein dangosyddion eu gwerthuso yn seiliedig ar ein safle graddio o gymharu ag awdurdodau lleol eraill Cymru. Diben defnyddio data cymharol yw ein galluogi i ddeall ein perfformiad cymharol ledled Cymru.

Mae lliw statws ar gyfer pob mesur yn ymwneud â'n safle graddio (yr ystod chwarter) yng Nghymru. Mewn rhai achosion ni allwn gymharu'r mesur hwnnw ag awdurdodau lleol eraill yng Nghymru. Yn yr achosion hyn, caiff y dangosyddion eu cymharu yn erbyn targedau awdurdodau lleol.

Tabl 17 diffiniad o statws dangosyddion

Diffiniad perfformiad	Chwarter	Gradd	Statws
Mae'r safle presennol yn rhagorol	1 (uwch)	1-6	Rhagorol
Mae'r safle presennol yn dda	2 (canol uwch)	7-11	Da
Mae'r safle presennol yn ddigonol	3 (canol is)	12-16	Digonol
Mae'r safle presennol yn anfoddhaol	4 (is)	17-22	Anfoddhaol
Nid oes gwybodaeth gymharol, data lleol yn unig	Amherthnasol	Amherthnasol	

Cyfradd gwella

Yn ogystal, bydd ein gwerthusiad cyfanredol yn ystyried y gyfradd wella. Dyma'r lefel o newid a fesurir o fewn dangosydd yn erbyn y lefel ddisgwyliedig i wireddu ein huchelgais neu garreg milltir penodol. Mae ein gwerthusiad yn seiliedig ar y gyfradd gwella a bydd yn canolbwyntio ar y newid a'r cyfeiriad teithio:

- A yw'r gwelliant yn unol â'n huchelgais/carreg filltir
- A ydym yn cau'r bwlch rhwng grwpiau penodol

Hyder Cyflawni

Bydd gan bob gweithgaredd gwella, sydd naill ai yn brosiect neu'n weithred, hyder cyflawni. Mae hyn yn rhoi dealltwriaeth o ba mor hyderus ydym ni y bydd y prosiect a'r weithred yn cael eu cyflawni'n llwyddiannus. Mae'r tabl isod yn amlygu'r diffiniadau a ddefnyddir i ddangos "hyder cyflawni" prosiectau a gweithredoedd.

Table 18 diffiniadau statws gweithgareddau gwella

Diffiniad o weithgaredd gwella	Statws
Mae cyflawni'n llwyddiannus yn ymddangos yn debygol heb faterion mawr heb eu datrys i fygwth cyflawni hynny	Rhagorol
Mae cyflawni'n llwyddiannus yn ymddangos yn debygol ond mae angen sylw rheolwyr ar rai materion	Da
Mae cyflawni'n llwyddiannus yn amheus gyda risgiau neu faterion mawr mewn nifer o feysydd allweddol	Digonol
Mae'n ymddangos na ellir cyflawni'n llwyddiannus	Anfoddhaol
Prosiect wedi'i gwblhau'n llwyddiannus	

Cyngor Bwrdeistref Sirol
MERTHYR TUDFUL
MERTHYR TYDFIL
County Borough Council